



SVERIGES RIKSBANK  
SE-103 37 Stockholm  
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00  
Fax +46 8 21 05 31  
registratorn@riksbank.se  
www.riksbank.se

---

DNR 2022-00632

# SAMMANFATTNING

## DIALOGFORUM E-KRONAN

DATUM: 2023-02-23

HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

NÄRVARANDE: Mithra Sundberg, Riksbanken, ordförande  
Gabriela Guibourg, Riksbanken  
Anders Mølgaard Pedersen, Riksbanken  
Viktor Möllborg, Riksbanken  
Elisabeth Nilsson, Riksbanken  
David Lööv, Riksbanken  
Johan Schmalholz, Riksbanken  
Oscar Sellhed, Riksbanken  
Anders Karlsson, Klarna Bank  
Anna-Lena Wretman, Funder  
Birgitta Söderlund Rietz, H & M  
Jenny Winther, Handelsbanken  
Jens Olsson, Future Payments Consulting  
Johan Hörmark, SEB  
Johan Weijne, Bankgirocentralen  
Jonas Hedman, Copenhagen Business School  
Max Liljenthal, Reitan Convenience Sweden  
Oscar Berglund, Trustly  
Sofia Lindh Possne, Swedbank  
Susanna Laurin, Funka

## Möte 6. Samverkan och tjänsteutbud

### Introduktion

På det sjätte mötet med e-kronans dialogforum presenterade arbetsströmledarna från samverkansströmmen och tjänsteutbudsströmmen några av de tankar och frågeställningar som är aktuella i deras arbete. Deltagarna hade fått presentationer och frågeställningar utskickat inför mötet och frågeställningarna användes som underlag för diskussion.

Deltagarna fick även en redogörelse för pågående arbete med den användarstudie som Riksbanken genomfört mot potentiella slutanvändare av en e-krona. Under hösten har studier gjorts för att undersöka nuläge/framtidsläge gällande olika betalningssituationer, attityder och behov samt beredskap och pengar som beredskapsinstrument hos allmänheten. Riksbanken avser att återkomma med resultatet av undersökningen som både omfattar privatpersoner och handlare.

## Samverkansmodeller

En modell för samverkan mellan Riksbanken och marknaden i en framtida lösning för e-krona omfattar bland annat regelverk, deltagarvillkor, varumärke, riktlinjer för gränssnitt och nivå på tjänsteutbud. Staten/centralbanken kan välja olika nivåer av styrning av samverkansmodellen som påverkar deltagande marknadsaktörer (intermediärer) i olika grad.

Vid möte 4 i dialogforumet för e-kronan diskuterades utformningen av en samverkansmodell och diskussionen vid möte 6 var en fortsättning på temat men med några mer specifika frågeställningar som utgångspunkt. Inom ramen för projektet med e-kronan har Riksbanken fortsatt analysen kring en tänkbar utformning av en samverkansmodell och analysen har gjorts utifrån tre olika nivåer på styrning från Riksbankens sida - låg, hög och mycket hög grad av styrning.

- Låg grad – gemensamt varumärke, fri utformning av gränssnitt och tjänster
- Hög grad – gemensamt varumärke, långtgående styrning av gränssnitt och tjänsteutbud
- Mycket hög grad – gemensamt varumärke och app. Standardiserad utformning av gränssnitt och tjänsteutbud

Det nämndes flera argument för en hög/mycket hög grad av styrning. Deltagare menade att e-kronan kanske inte ska vara en konkurrensverksamhet – snarare ska e-kronaplattformen anses vara en samhällsviktig infrastruktur där staten ska säkerställa att betalningar fungerar för alla. Då vore en hård styrning från staten rimlig.

Fler fördelar med en hög grad av styrning skulle kunna vara att riskerna i systemet blir lägre (lägre motpartsrisiker till exempel), att man kan utnyttja stordriftsfördelar (exempelvis genom att dela på kostnader för AML-kontroller) och att det blir enklare att utforma en e-krona utifrån ett beredskapsperspektiv. Konsekvensen av en hög grad av styrning är att utrymmet för innovation och möjligheterna för deltagarna att utforma egna unika mervärdesskapande tjänster minskar och detta är en avvägning som Riksbanken måste göra. Deltagare påpekade att det inte nödvändigtvis behöver vara tre nivåer av styrning. Det skulle kunna vara en glidande skala där man börjar med en hög grad av styrning och sedan släpper på kraven efterhand.

Deltagare nämnde att för att styrningen ska fungera så behöver modellen vara väldigt tydlig och det bör finnas ett varumärke med hög igenkänningsfaktor som visar att det är e-kronor. Det skulle kunna röra sig om enkla, bestämda tjänster till en början men med möjlighet för utveckling längre fram. Man menade att det finns ett intresse i att kunna möjliggöra för andra tjänster men då behöver Riksbanken stå för infrastrukturen och viktiga kontroller - det skulle bli för dyrt annars. Ett exempel som nämndes är att Riksbanken skulle kunna stå för ett centralt AML-system även om det inte är Riksbanken som genomför kontrollen.

Det diskuterades även att styrningsmodellen kanske inte är lika viktig som själva incitamentsmodellen. Man måste hitta en bra anledning till att vilja ha centralbankspengar och paketera detta på rätt sätt. Det gäller att hitta (finansiella) incitament för alla deltagare i nätverket för att man ska delta av egen fri vilja.

Man diskuterade även interoperabilitet och säkerhet. Plattformen måste vara trygg och säker utan för många led och det måste fungera smidigt att växla in och ut i e-

kronanätverket. Den bör också vara öppen för en bred krets av deltagare – om det är många som ansluter sig skulle detta kunna vara en anledning för fler att knyta an sig till nätverket.

## Tjänsteutbud

Huruvida slutanvändaren ska vara beroende av en specifik intermediär eller inte för att nå sina e-kronor diskuteras inom e-kronaprojektet och frågan blir speciellt viktig med avseende på tjänsteutbud och beredskap. En hypotes som presenterades av representanter från arbetsströmmen som utreder tjänsteutbudsaspekter är att en slutanvändares e-kronainnehav skulle kunna vara obundet en intermediär vilket betyder att innehavet kan nås, administreras och användas av slutanvändaren via flera intermediärer oberoende av vilken intermediär som denne initialt anslöt sig till. Hypotesen är att detta förslag skulle medföra ett flexibelt och fritt sätt att använda en e-krona med avsikt att främja konkurrens och stärka beredskapen.

Riksbankens antagande är att en intermediär inte nödvändigtvis behöver vara en bank för att erbjuda e-kronatjänster (även om det bör finnas vissa minimikrav) och att en aktör skulle kunna utveckla/erbjuda e-kronatjänster i likhet med leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Vilka olika roller som kan tänkas finnas i e-krona ekosystemet behöver vidare definieras.

Deltagare såg att det kan finnas möjlighet att skapa affärstillfällen till exempel genom olika typer av kundlojalitetsprogram, eller tjänster som nischar sig på exempelvis kundkännedom och penningtvättskontroller. Vikten av att aktörerna inte tar genvägar som påverkar tjänsternas kvalitet negativt för att på så vis pressa priserna betonades.

Deltagare nämnde att i en krissituation vore det intressant om e-kronorna gick att använda utan inblandning av intermediärer. Allmänheten behöver kunna betala när strömmen är borta och nätet är nere. Riksbanken har diskuterat om det ska finnas ett basutbud för e-kronatjänster och ifall detta skulle vara möjligt att erbjuda i basutbudet.

Potentiella utmaningar som diskuterades med principen om intermediärsobundna e-kronor var att den information som lagras centralt i "huvudboken" blir väldigt viktig och risken är att sårbarheten är stor i systemet om något skulle inträffa som påverkar huvudboken.

Deltagare nämnde även att det kan försvåra för intermediärerna att etablera sig och hitta en affärsmodell ifall e-kronatjänsterna används för flyktigt. Man måste som intermediär tillåtas att hitta en långsiktig affärsmodell.

Ytterligare utmaningar som nämndes var onboarding-processen och vem som ska ansvara för kundkännedomen. Möjligheten att nå innehavet av e-kronor via flera intermediärer skulle dessutom kunna göra det svårare att genomföra penningtvättskontroller eftersom det blir svårt att få en helhetsbild av kunden. Kundkännedom och penningtvätt såg deltagarna som potentiella problem som man måste undersöka djupare på flera plan – gärna med hjälp av någon expertgrupp. Även ekobrottsmyndigheten vore bra att involvera.

Limiter nämndes som en möjlig lösning för att hålla nere riskerna och begränsa potentiella nackdelar med e-kronasystemet.



Det poängterades att man bör följa arbetet med digital euro för att se till att Sverige utvecklar en modell som stämmer överens med den. Det sades också att ett parallellt system är nödvändigt för krisberedskap och att man måste hitta incitament för konsumenterna i första hand. Då kommer investeringsviljan automatiskt.

## **Planering framåt**

Ytterligare två möten är inbokade under våren. Nästa möte är 20 april. Vid det tillfället ska den pågående betalningsutredningen vara klar och vi kommer att presentera och diskutera resultatet av den.